

Ten rok nie należał do najłatwiejszych

O tym, co – mimo ogromnych trudności zewnętrznych – udało się zrobić w mijającym roku i jakie wyzwania stoją przed samorządem w nowym roku rozmawiamy z Zarządem Województwa Mazowieckiego.

Mazowsze. serce Polski: Koniec roku to dobry czas na podsumowanie. Z jakich działań samorządu w tym roku są Państwo najbardziej dumni?

Adam Struzik: Jestem dumny z pomocy dla naszych braci Ukraińców, bo to było niestandardowe, niespodziewane działanie. Udało nam się przy pomocy naszych placówek zorganizować pomoc, na przykład transport kolejowy, przekazaliśmy kilkanaście karet, sprzęt ratowniczy, pomagaliśmy też przez nasze instytucje ekonomii społecznej.

Jestem bardzo dumny z szerokiego programu wsparcia do samorządów gminnych, powiatowych, organizacji pozarządowych: to uosabia naszą zasadę pomocniczości i solidarności z naszymi partnerami w samorządach. Są też bardzo duże inwestycje, które realizujemy sami, na przykład budowa ośrodka radioterapii w Płocku (to jest kwota bliska 80 milionów), ale też inwestycje kilkunastomilionowe realizowane przez naszych partnerów.

Rafał Rajkowski: Początek roku to jeszcze trwanie pandemii i bardzo sobie cenię uruchomienie olbrzymich środków na wsparcie ponad 60 szpitali w całym województwie, aby je doposażyć w potrzebny sprzęt do walki z covidem i sprzęt ochrony osobistej. Dla subregionu radomskiego ważne jest zakończenie długo oczekiwanej inwestycji: Muzeum Historii Miasta Radomia. Realizujemy projekt budowy nowego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Możemy też być dumni z budowy szkoły drzewnej w Garbatce Letnisku – ta warta blisko 100 milionów inwestycja jest ważna pod względem rozwoju edukacji. Chcemy, by była ona perełką na mapie europejskiej, jeżeli chodzi o kształcenie zawodowe.

Elżbieta Lanc: Najbardziej jestem dumna z tego, co kocham najbardziej – obszar zdrowia, sportu, edukacji i polityki społecznej. Udało nam się wykorzystać 480 milionów wsparcia ze środków Unii Europejskiej na projekty modernizujące nasze szpitale w aspekcie covidu. To również program edukacyjny – ponad 55 milionów wsparcia w ramach projektu nauczania zdalnego. To też

ważne środki na sport: udało się ponad 43 miliony przeznaczyć na bazę sportową. To też działania na rzecz niepełnosprawnych, wykluczonych. Poza tym inwestycje: szpital w Rudce, zakup sprzętu do rezonansu magnetycznego w Ostrołęce, czy 27 milionów wsparcia budynku na Koszykowej – oddziału Centrum Neuropsychiatrii w Zagórzu – miejsca, które jest wsparciem dla dzieci i rodzin. Wychodzimy też szerzej, szkolimy naszych medyków, możemy być dumni z programu stypendiów dla studentów 5–6 roku medycyny.

Janina Ewa Orzełowska: Ciekawym projektem jest Instytut Matki i Dziecka, który powstał przy Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim w Siedlcach. Finansowany jest on w części ze środków Polska-Ukraina, ale w części też ze środków budżetu Mazowsza. Dwa nasze autorskie programy związane są z klimatem i z ochroną powietrza. Interesujący był też pilotażowy program „Mazowsze dla klimatu”: wpłynęło wiele projektów dotyczących wymiany oświetlenia na energooszczędne, co przy dzisiejszych cenach energii jest bardzo ważne.

Wiesław Raboszuk: I oczywiście kultura: po raz pierwszy muzea i inne instytucje kultury (np. teatry) są dostępne dla dzieci i młodzieży na Mazowszu praktycznie bez kosztów – w ramach projektu „Kultura za złotówkę”. Ten program cieszy się niesamowitym uznaniem. Dzięki niemu miejsca w naszych muzeach, placówkach kultury tętnią życiem. Na Mazowszu mamy 30 instytucji kultury będących pod opieką samorządu województwa. Zainteresowanie akcją przerosło najmielsze oczekiwania. Od maja aż 120 tys. młodych ludzi odwiedziło muzea i teatry.

Co było według państwa największym wyzwaniem dla samorządu w tym roku?

Adam Struzik: W dalszym ciągu COVID-19, ale też problemy z funkcjonowaniem służby zdrowia, spowodowane permanentnym niedofinansowaniem szpitali, które mają problemy z bieżącym funkcjonowaniem. Wyzwania to też olbrzymie zaburzenia związane niestabilnym rynkiem i cenami towarów i usług. Inflacja powoduje, że ludzie zatrudnieni w instytucjach, dla których organem prowadzącym jest samorząd województwa (a jest ich ponad 160) oczekują urealnienia ich dochodów. To też trudny czas, związany też z kryzysem energetycznym i kosztami funkcjonowania naszych placówek. Proszę sobie wyobrazić nasze spółki kolejowe, których jednym z głównych kosztów jest energia elektryczna.

Wiesław Raboszuk: Największym wyzwaniem, z jakim – skutecznie zresztą – zmierzył się samorząd, to wojna w Ukrainie i wszystko, co z nią jest związane, łącznie ogromną falą uchodźców, który z przeważającą mierze znaleźli swoje nowe miejsce na ziemi właśnie na Mazowszu. To przecież nie tylko zaproponowane w odruchu solidarności przyjęcie uciekinierów przed wojną, ale także zapewnienie miejsc pracy, dostępu do służby zdrowia, edukacji. Pomagamy i będziemy pomagać naszym sąsiadom – co jest ważne również w kontekście prowadzonej przez reżim Putina wojny na wyniszczenie i spodziewanej kolejnej fali uchodźców, uciekających przez zimnem i głodem.

Elżbieta Lanc: Jednym z wyzwań było na pewno wsparcie młodzieży w nauce zdalnej – ponad 55 milionów wsparcia w projekcie, przez który wyposażyliśmy pracownie dla szkół. Wyzwanie to też trudności finansowe nie tylko placówek zdrowotnych, ale i edukacyjnych w związku z rosnącymi kosztami. Musimy te problemy udźwignąć, ale staramy się też wychodzić naprzeciw wyzwaniom, o czym świadczą np. takie nowatorskie działania jak milion złotych wsparcia dla rad senioralnych, kolejny milion na rzecz rad młodzieżowych.

Janina Ewa Orzełowska: Oczywiście nie bez znaczenia jest też ogromna inflacja, drożyzna – zarówno w nośnikach ciepła, jak i energii, jak i praktycznie na wszystkich produktach łącznie również z paliwem. Część przedsiębiorców boryka się z problemami dotyczącymi kadry, która u nich pracuje. Pamiętajmy też o tym, że dzisiaj przedsiębiorcy też nie bardzo mogą brać kredyty, bo one są bardzo wysoko oprocentowane.

Województwo korzysta także ze środków unijnych...

Elżbieta Lanc: Dla nas środki europejskie to był duży projekt covidowy, ale też np. wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej, nauczania zdalnego czy fundusze na termomodernizację obiektów. To z jednej strony szereg inwestycji, które są związane z drogami, ale też szereg projektów „miękkich”, które służą wsparciu dla osób wykluczonych, edukacji czy działalności organizacji pozarządowych.

Rafał Rajkowski: Warto zauważyć, że jesteśmy drugi rok w nowej sześćdziesięcioletniej perspektywie, z której korzystają już inne kraje. Przykro mi rozmawiać na przykład z samorządowcami z Bukaresztu, Pragi, Bratysławy, którzy już realizują inwestycje ważne dla mieszkańców. Ważne jednak, że po raz pierwszy nasze województwo korzysta z Programu Operacyjnego Polski Wschodniej. Przez kilkanaście lat walczyliśmy o to, żeby dołączyć do elitarnej grupy 5 województw, które z niego korzystały – i to się udało. Niepokoił ciągle brak zatwierdzenia funduszy z Krajowego Planu Odbudowy – wszyscy byśmy z pewnością na tym skorzystali w dzisiejszej sytuacji tak olbrzymiej inflacji.

Janina Ewa Orzełowska: Jako samorząd przygotowaliśmy i wysłaliśmy do zatwierdzenia do Komisji Europejskiej program na kolejną perspektywę finansowania. Program, który będzie się w tej perspektywie nazywał „Fundusze Europejskie dla Mazowsza” został już zatwierdzony i mam nadzieję, że niebawem zaczną już spływać wnioski i środki te będą pracowały dla Mazowsza - my jesteśmy już gotowi.

Wiesław Raboszuk: Zatwierdzenie przez Komisję Europejską „Funduszy Europejskich dla Mazowsza” jest dla nas ogromnie ważne. To szansa na kontynuowanie programów, które skutecznie wspierały równomierny rozwój naszego regionu, pozwalają wyrównywać szanse na tyle skutecznie, że Mazowsze możemy zaliczyć do najdynamiczniej rozwijających się regionów w Europie.

Czyli jakie plany ma samorząd na kolejny rok?

Adam Struzik: Gdybym powiedział, że planem jest jedynie przetrwanie, to bym skłamał. Skończyliśmy właśnie pracę nad budżetem na przyszły rok, i jest on naprawdę spory. W dużym stopniu jest oparty o dane, które przedstawia minister finansów. Z drugiej strony – jeśli się weźmie pod uwagę wszystkie zjawiska inflacyjne, niestabilne ceny, problem z kosztami energii, to trudno mi nie zachowywać daleko idącej ostrożności. Ponadto jeżeli zacznie się recesja, to te hipotetyczne podatki zaplanowane na przyszły rok wcale nie muszą być tak duże. Oprócz wielu niewiadomych na arenie międzynarodowej jest też sporo niewiadomych w kraju. W roku 2023 będą wybory do parlamentu krajowego, niedługo później, w kwietniu 2024 mamy mieć wybory dla samorządów (to też jest kuriozum: będziemy mieli najdłuższą w historii kadencję, trwającą 5,5 roku), obawiam się więc różnego rodzaju gier politycznych, nieuzasadnionej krytyki, emocji, które powodują, że debata publiczna schodzi na konfrontacyjne tony.

Janina Ewa Orzełowska: Trudno zaplanować coś, co jest jedną wielką niewiadomą. Inflacja, drożyzna, zerwane łańcuchy dostaw, ale również to, co się dzieje w prawie, w legislacji bardzo mocno wpływa na planowanie jakichkolwiek inwestycji. Przygotowaliśmy bardzo ambitny budżet na następny rok: chcemy, żeby około 30% było przeznaczone na inwestycje. Chcemy też nie tylko utrzymać, ale też stworzyć nowe programy wsparcia, bo trzeba pamiętać o tym, że rzeczywistość się zmienia.

Elżbieta Lanc: W tej chwili jako samorząd realizujemy 14 programów wsparcia. Mamy pomysły na kolejne, myślę, że bardzo aktywne, idące na rzecz potrzeb mieszkańców, także nowatorskie. Nasi mieszkańcy oczekują, żebyśmy realizowali ich potrzeby. Potrafimy odpowiadać w sposób bardzo aktywny na potrzeby mieszkańców, ale co najważniejsze: bardzo elastycznie reagujemy na zmieniającą się rzeczywistość. Tak naprawdę w tych ważnych, kluczowych projektach wszyscy jesteśmy razem.

Rafał Rajkowski: Chcemy wspierać samorządy innych szczebli w tym ciężkim momencie, bo powinny one mimo ciężkiej sytuacji móc realizować swoją misję na rzecz mieszkańców, a więc rozwijać się. Mam nadzieję, że stabilizacja wróci – bo mieliśmy okres kilku takich lat, gdzie mogliśmy skutecznie planować realizację inwestycji na poziomie kosztów.

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl